

**PLAN DIGITALIZACIJE
MUZEJSKE GRAĐE I MUZEJSKE
DOKUMENTACIJE
ETNOGRAFSKOG MUZEJA
ZA RAZDOBLJE OD 2025. DO 2035. GODINE**

ETNOGRAFSKI MUZEJ, ZAGREB

OŽUJAK, 2025.

Plan digitalizacije Etnografskog muzeja u Zagrebu za razdoblje od 2025. – 2035., predlaže se sukladno smjernicama programa „Digitalizacija kulturne baštine“ objavljenim na službenim stranicama Ministarstva kulture i medija RH, u skladu s Pravilnikom o stručnim i tehničkim standardima za osnivanje i određivanje vrste muzeja, za njihov rad te za smještaj i čuvanje muzejske građe i muzejske dokumentacije NN 150/2023 te u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja dokumentacije o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti te načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i dokumentaciju NN 21/2023.

PLAN DIGITALIZACIJE MUZEJSKE GRAĐE I MUZEJSKE DOKUMENTACIJE ETNOGRAFSKOG MUZEJA ZA RAZDOBLJE OD 2025. DO 2035. GODINE

Analiza postojećeg stanja

Etnografski muzej djeluje u zgradi na Trgu Mažuranića 14 u Zagrebu od 1919. i u obnovljenoj zgradi nove Čuvaonice Etnografskog muzeja u Kačićevoj 9/2 od svibnja 2024. Temelj su muzejske djelatnosti zbirke koje predstavljaju etnografsku baštinu od lokalnog, nacionalnog i međunarodnog značaja. Etnografski muzej u Zagrebu je matični muzej prve razine unutar sustava muzeja Republike Hrvatske na temelju odredbi *Zakona o muzejima* (NN 61/18, NN 98/19, NN 114/22, NN 36/24) i *Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske* (NN 16/19).

Muzejska dokumentacija ključan je element u radu muzeja. Muzejska dokumentacija je sustavno izrađen, prikupljen, organiziran i pohranjen skup podataka koji je nastao tijekom procesa stručne i znanstvene obrade, zaštite i prezentacije svih muzejskih predmeta koji govore o njihovu stvaranju, svojstvima, povijesti, stjecanju, konzervaciji i prate sve ostale promjene od njihova ulaska u muzej. Muzejske zbirke i muzejski dokumentacijski fondovi obradujuju se u skladu s važećim zakonskim propisima. Prioritet u vođenju dokumentacije Etnografskog muzeja je na ujednačavanju i pripremi metapodataka primarne i sekundarne dokumentacije kako bi se postepeno veći dio fundusa učinio javno dostupnim. Dokumentacijska građa u fondovima sekundarne dokumentacije vodi se u skladu s postojećim propisima, a fondovi se nalaze u procesu (re)sistematizacije, ujednačavanja i pripreme metapodataka kako bi tijekom narednih godina i ovaj dio fundusa bio javno dostupan.

Treba istaknuti kako je sustavna i kvalitetna obrada muzejske građe u Etnografskom muzeju prisutna je od samog početka djelovanja Muzeja s obzirom da su ubrzo po osnutku muzeja 1919. godine utemeljene prve zbirke i dokumentacijski fondovi. Kontinuitet i razina kvalitete vođenja dokumentacije nastojali su se tijekom postojanja muzeja održati i unaprijediti.

Počeci digitalizacije muzejskog fundusa u Etnografskome muzeju započinje od 1995. godine koja se provodi na institucionalnoj razini u suradnji s tvrtkom Mikrolab na implementaciji multimedijiskog programa za razvojem zbirki PROMUS. Paralelno muzej radi na standardizaciji prema CIDOC-ovim Međunarodnim smjernicama za podatke o muzejском предмету, te osobito na podatkovnim standardima za etnologiju/ kulturnu antropologiju. Istovremeno se vode muzejske inventarne knjige i s njima povezani katalozi u digitalnom obliku. Godine 2006. započeta je računalna inventarizacija u programu M++ koji podržava unos i obradu primarne muzejske građe, a od 2007. uvodi se i relacijski sustav S++ koji služi za istovjetno vođenje sekundarne muzejske građe koji je razvila tvrtka Link2. Razvoj programa pratio je promjene u

zakonskim okvirima, međunarodnim standardima i potrebama stručnog osoblja koje je obrađivalo muzejsku građu. Tvrta Link2 kasnije je razvila Modulor++, mrežnu aplikaciju za upravljanje podacima i digitalnom građom u zbirkama kulturne baštine. Od 2016. godine paralelno se upotrebljavaju M++ i Modulor++, ali plan je u konačnici u potpunosti koristiti Modulor++. Važno je naglasiti da oba rješenja upotrebljavaju istu bazu te da se upisani podaci u jednom odmah prikazuju i u drugom programu. Napušta se paralelno vođenje fizičke i digitalne dokumentacije. Oba rješenja pružaju iste mogućnosti: unos podataka, pretraživanje, ispis, zaštitu podataka i prikaz multimedijskog sadržaja.

Počeci digitalizacije koncepciji su usmjereni primarno na dugoročno očuvanje i zaštitu građe kroz ideju da se smanjuje potreba za rukovanjem osjetljivim izvornicima. Dalnjim razvojem informatičkih sustava te introdukcijom širokopojasnog interneta koji omogućava eksponencijalan rast mogućnosti dijeljenja sadržaja, digitalizacijski programi usmjereni su i na povećanje vidljivosti fundusa stvaranjem isključivo digitalnih sadržaja poput virtualnih izložbi koje postaju sastavni dio mrežnih stranica ustanove, još jednog digitalnog noviteta koji se konstantno razvija, oblikuje i mijenja.

Oblikuje se Etnografski muzej Online (2016-2024) koji je doveo do značajnih ulaganja u informatičku infrastrukturu ustanove. Muzejske baze podataka se razvijaju i nadograđuju najsuvremenijim informatičkim rješenjima s tvrtkom Link2 d.o.o. čiji IT stručnjaci usko surađuju s muzejskim stručnjacima, dok se u vlastitom aranžmanu razvijaju pomoćne baze podataka za vođenje jedinca građe iz Audiovizualnih fondova. Usporedno, ulaze se i u hardver, odnosno uređaje i sustave za digitizaciju poput profesionalnih uređaja za snimanje i skeniranje. S obzirom da su ciljevi programa Etnografski muzej Online bili primarno fokusirani na povećanje dostupnosti digitalizirane građe i kvalitete metapodataka, programom se ostvarila i implementacija novih tehnologija u sustav muzejskih baza podataka od kojih je najznačajnija uspostava javnog mrežnog kataloga, odnosno portala ustanove (katalog.emz.hr). Istovremeno, digitalizirana građa nastavlja se prezentirati u sklopu virtualnih izložbi, zbirk, muzejskih akcija i ostalih srodnih sadržaja na portalu ustanove, društvenim mrežama (Facebook i Instagram) i YouTube kanalu Etnografskog muzeja.

Zaključni korak digitalne transformacije bilo je napuštanje lokalnih serverskih rješenja i migracija svih muzejskih sustava (izuzev redundantnih sustava za sigurnosnu pohranu) na tzv. „državni oblak“ Centra dijeljenih usluga, nakon čega je započela integracija vlastitih informatičkih sustava s nacionalnim i međunarodnim infrastrukturom, točnije eKulturom i Europeanom, kao i ulazak ustanove u konzorcij DARIAH (*Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities*). Planiranje daljnjih ulaganja je u tijeku, poglavito po pitanju introdukcije alata temeljenih na neuralnim mrežama, odnosno umjetnoj inteligenciji u postojeću infrastrukturu, dok se na godišnjoj razini radi na proširenju funkcionalnosti postojećih sustava i alata u smjeru poboljšanja korisničkog iskustva (*user experience*).

S obzirom na suvremene metode i postupke vođenja dokumentacije o muzejskoj građi i dokumentaciji (u isključivo digitalnom obliku, uz pomoć digitalnih alata i pomoćnih tehnika), rezultati procesa digitalizacije u smislu provedbe ovoga plana mogu se definirati kao količina digitalno dostupne građe iz fundusa Etnografskog muzeja objavljene na javnom mrežnom katalogu u sklopu portala ustanove (katalog.emz.hr).

Rezultati dosadašnjih digitalizacijskih aktivnosti vezanih uz primarnu dokumentaciju:

Naziv zbirke	Broj digitalnih zapisa (M++/ eModulor++)	Broj digitalnih zapisa objavljenih na portalu	% digitalnih zapisa objavljenih na portalu
Zbirka audiovizualne opreme	81	74	91,36
Zbirka božićnih jaslica	951	52	5,47
Zbirka čipkarstva	3588	19	0,53
Zbirka dječjih igračaka i igara	1717	19	1,11
Zbirka glazbala	686	277	40,38
Zbirka izvaneuropskih kultura	3551	498	14,02
Zbirka kapica središnje Hrvatske	2959	24	0,81
Zbirka košaraštva	400	18	4,5
Zbirka kućnog inventara	2102	10	0,48
Zbirka lončarstva	2826	10	0,35
Zbirka modela i maketa	75	10	13,33
Zbirka medičarstva i svjećarstva	936	105	11,21
Zbirka nakita	2218	92	4,15
Zbirka narodnih nošnji Bosne i Hercegovine	1833	138	7,52
Zbirka narodnih nošnji gorske Hrvatske i jadranskog zaleđa	2297	21	0,91
Zbirka narodnih nošnji hrvatske dijaspore	713	60	8,41
Zbirka narodnih nošnji istočne Hrvatske	4719	19	0,4
Zbirka narodnih nošnji naroda Europe	3001	20	0,67
Zbirka narodnih nošnji primorske Hrvatske	1501	13	0,87
Zbirka narodnih nošnji sjeverozapadne Hrvatske	5404	359	6,64
Zbirka narodnih nošnji središnje Hrvatske	3118	24	0,77
Zbirka osobnih predmeta	190	21	11,05
Zbirka peča središnje Hrvatske	2123	20	0,94
Zbirka Perinić	346	331	95,65
Zbirka pisаницa	3620	24	0,66
Zbirka platnenog posoblja	3815	616	16,14
Zbirka pokućstva	616	10	1,62
Zbirka predmeta narodne medicine	264	11	4,17
Zbirka predmeta Tekstilne industrije Berger	1489	736	49,43
Zbirka predmeta vezanih uz običaje i vjerovanja	3863	169	4,38
Zbirka prostirki i prekrivača	1133	15	1,32
Zbirka pušačkog pribora	321	57	17,77
Zbirka čestitki i dopisnica	2091	872	41,73
Zbirka slika	906	76	8,39
Zbirka suvenira	537	20	3,72
Zbirka suvremene odjeće	415	22	5,30
Zbirka šaranih tirkvica	748	557	74,53
Zbirka tekstilnih alatki i sirovina	2249	18	0,8
Zbirka torbi	741	25	3,37
Zbirka tradicijskih dječjih igračaka	1167	60	5,14
Zbirka tradicijskih obrta	1046	60	5,73
Zbirka tradicijskog gospodarstva	2185	231	10,59
Zbirka tradicijskog oružja	302	19	6,29
Zbirka uzoraka tkanja i veza	8829	13	0,15
UKUPNO	83672	5845	6,98

Rezultati dosadašnjih digitalizacijskih aktivnosti vezanih uz sekundarnu dokumentaciju:

Naziv fonda*	Broj digitalnih zapisa (S++/ PB AVF)	Broj digitalnih zapisa objavljenih na portalu	% digitalnih zapisa objavljenih na portalu
Foto arhiv	8655	0	0
Negativoteka	17184	0	0
Dijateka	1030	0	0
Digitalna fototeka	80984	0	0
Fonoteka	139	0	0
Filmoteka	299	0	0
Hemeroteka	5197	0	0
Izložbe	784	0	0
Izdavačka djelatnost	457	0	0
Stručni arhiv	2601	0	0
UKUPNO	0	0	0

* Fondovi su u postupku (re)sistematisacije, ujednačavanja i pripreme metapodataka (poseban naglasak na regulaciji autorskih prava), uz napomenu kako dio gradi predstavlja izvorno digitalna građa tehničke prirode (npr. suvremene fotografije muzejskih predmeta nastale kao rezultat projekata digitalizacije).

Kapacitet Etnografskog muzeja za provođenje digitalizacije

Muzejske zbirke preseljene i smještene u novoj zgradi Čuvanice Etnografskog muzeja u Kačićevu 9/2 od svibnja 2024. U sedam depoa na tri etaže smješteni su razni predmeti iz trideset i šest etnografskih muzejskih zbirki u najsuvremenijim metalnim ormarima, policama, ladicama i mrežama. U depoima predmeti su smješteni prema vrstama materijala, odnosno drvo, keramika, slike, metal i tekstil u kontroliranim i stabilnim klimatskim uvjetima i konstantnoj kontroli vlage. Čuvaonica je ujedno i radni prostor u kojem su smještene dvije restauratorsko-konzervatorske radionice za tekstil i drvo, metal i keramiku, prostor za snimanje predmeta, muzejska dokumentacija, četiri prostora za studijski rad muzejskih kustosa i prostor za informatičara i tehničara. Zgrada je opremljena i najsuvremenijim CNS sustavom s videonadzorom i za vatrodojavu.

Muzejska dokumentacija je premještena u novu Čuvaonicu Etnografskog muzeja u Kačićevu 9/2 od listopada, 2024. i pohranjena u najsuvremenije opremljen prostor u stablinim mikroklimatskim uvjetima za čuvanje i pohranu. Prostor je opremljen profesionalnom opremom za skeniranje i foto-reprodukciiju, računalima za obradu digitalnih presnimki, profesionalnim fotografskim studijom, repro-stolom, kolor kartama, preglednikom za透parencije i sl. Etnografski muzej na godišnjoj razini obnavlja dvije licence profesionalnog softvera za obradu digitalija (Adobe Creative Suite), dok je u trajnom vlasništvu profesionalnog softvera za skeniranje (SilverFast) i kalibraciju skenera (Xrite i1Profiler). Digitalizirana građa pohranjena je na CDU-ovim serverima, kao i lokalno, na redundantnim sustavima za sigurnosnu pohranu (*backup*). U suradnji s tvrtkom Link2 d.o.o. uspostavljeni su automatizirani protokoli izrade sigurnosnih kopija na CDU-ovim serverima, dok su djelatnici Dokumentacije osposobljeni za izradu sigurnosnih kopija na lokalnim sustavima (izvodi se manualno prema unaprijed utvrđenim vremenskim rokovima).

Uz osoblje Dokumentacije (2), koje je zaduženo za poslove digitizacije, u digitalizacijskim projektima i programima sudjeluje cjelokupan kustoski kadar (14), kao i djelatnice Odjela restauratorsko-konzervatorskih poslova (6). Također, muzej ima zaposlenu fotografkinju i

informatičara te se u projektnim i programskim aktivnostima prema potrebi oslanja na vanjske usluge fotografiranja, digitalizacije specifičnih vrsta medija i (re)programiranja i razvoja postojeće informatičke infrastrukture kako bi se otklonili potencijalni izazovi koji se pojavljuju u realizaciji provedbe digitalizacije (primarno fotografsko snimanje velikih predmeta, digitizacija opsolentnih medija, prilagodba softverskih rješenja i sl.).

Preseljenje muzejske dokumentacije u suvremeno opremljen prostor omogućuje jednostavniju dostupnost i davanje građe na uvid različitim vrstama korisnika. Planiran je dobro pripremljen raspored smještaja građe koji će biti povezan s mobilnom aplikacijom i muzejskim sustavom koji će omogućiti najsuvremenije upravljanje muzejskim zbirkama. Dostupnost zbirki online uključuje digitalizaciju muzejskih predmeta koji osim osnovnih opisa sadrže i detalje. To će omogućiti javnu dostupnost muzejskih zbirki i predmeta koji do sada nisu bili izlagani i dostupni javnosti. Muzej će dostupnošću muzejskih zbirki i razvojem novih sadržaja postati participativniji i inkuzivniji, a zbirke će postati dinamičnije i aktivnije predstavljene i u potpunosti dostupne javnosti.

Plan digitalizacije za razdoblje od 2025. do 2035. godine

Terminski rokovi za dovršetak digitalizacije pojedinih zbirk i fondova Etnografskog muzeja:

Godina	Naziv zbirke/fonda	Voditelj/ica
2025.	Zbirka audiovizualne opreme	Matija Dronjić
	Zbirka jaslica	Danijela Križanec-Beganović
2026.	Negativoteka	Matija Dronjić
	Zbirka pušačkog pribora	Marija Živković
	Pohrana – Funkcionalna kulturološka zbirka Nikole Marčetića (donacija Gradu Zagrebu)	Marija Živković
	Zbirka čestitki i razglednica – čestitke	Matija Dronjić & Danijela Križanec-Beganović
	Zbirka tradicijskog gospodarstva	Željka Petrović Osmak
	Zbirka suvremene odjeće	Mareta Kurtin
	Zbirka čipkarstva	Mareta Kurtin
	Zbirka pisanica	Danijela Križanec-Beganović
	Zbirka torbi	Katarina Bušić
	Zbirka narodnih nošnji hrvatske dijaspore	Katarina Bušić
2027.	Dijateka	Matija Dronjić
	Fonoteka	Matija Dronjić
	Filmoteka	Matija Dronjić
	Fond Izložbe	Aleksandra Vlatković
	Zbirka suvenira	Marija Živković
	Zbirka tradicijskog oružja	Tanja Kocković Zaborski
	Zbirka tradicijskog gospodarstva	Željka Petrović Osmak
	Zbirka glazbala	Željka Petrović Osmak
	Zbirka predmeta vezanih uz običaje i vjerovanja	Danijela Križanec-Beganović
	Foto arhiv	Matija Dronjić
	Zbirka predmeta narodne medicine	Mia Beck
	Zbirka tradicijskog gospodarstva	Željka Petrović Osmak
	Hemeroteka	Aleksandra Vlatković
	Zbirka izvaneuropskih kultura	Marija Živković
	Fond Izdavačka djelatnost (cjelina Plakati)	Aleksandra Vlatković
	Zbirka šaranih tikvica	Tea Rittig
	Zbirka tradicijskog gospodarstva	Željka Petrović Osmak
	Zbirka čestitki i dopisnica	Matija Dronjić
	Zbirka predmeta Tekstilne industrije Berger	Ana Kolonić
	Zbirka izvaneuropskih kultura	Marija Živković
	Zbirka osobnih predmeta	Tea Rittig
	Zbirka pokućstva	Zvjezdana Antoš
	Zbirka slika	Zvjezdana Antoš
	Zbirka modela i maketa	Zvjezdana Antoš
2029.	Digitalna fototeka	Matija Dronjić
	Zbirka kućnog inventara	Zvjezdana Antoš
	Zbirka narodnih nošnji primorske Hrvatske	Tanja Kocković Zaborski
	Zbirka narodnih nošnji Bosne i Hercegovine	Mareta Kurtin

	Fond Izdavačka djelatnost (cjelina Katalozi i sitni tisak)	Aleksandra Vlatković
2031.	Zbirka peča središnje Hrvatske	Ana Kolonić
	Zbirka nakita	Tea Rittig
2032.	Zbirka uzoraka tkanja i veza	Tanja Kocković Zaborski
	Zbirka narodnih nošnji sjeverozapadne Hrvatske	Mia Beck
	Zbirka dječjih igračaka i igara	Iris Biškupić Bašić
	Zbirka tradicijskih dječjih igračaka	Iris Biškupić Bašić
	Zbirka medičarstva i svjećarstva	Iris Biškupić Bašić
	Zbirka tradicijskih obrta	Iris Biškupić Bašić
	Zbirka lončarstva	Iris Biškupić Bašić
	Zbirka košaraštva	Iris Biškupić Bašić
2033.	Zbirka kapica središnje Hrvatske	Ana Kolonić
	Zbirka narodnih nošnji gorske Hrvatske i jadranskog zaleda	Mareta Kurtin
2034.	Zbirka narodnih nošnji naroda Europe	Mia Beck
	Zbirka tekstilnih alatki i sirovina	Gordana Viljetić
2035.	Fond Stručni arhiv	Aleksandra Vlatković
	Zbirka narodnih nošnji središnje Hrvatske	Ana Kolonić
	Zbirka narodnih nošnji istočne Hrvatske	Katarina Bušić
	Zbirka prostirki i prekrivača	Katarina Bušić
	Zbirka platnenog posoblja	Gordana Viljetić

Predloženi Plan digitalizacije usvojen na Stručnom vijeću održanome 7. ožujka 2025.

Ur.broj:

Ravnateljica:

Dr.sc. Zvezdana Antoš, muzejska savjetnica